

Szerkesztői iroda:
Nagy-Enyeden
A KIADÓHIVATALBAN
hova
Lap szellemi részét illető
közlemények küldendők

Kiadóhivatal:
Wokál János könyvkereskedése
hova
az előfizetések és hirdetések
bérmentesen küldendők.
Kéziratok nem adatnak vissza.

KÖZÉRDEK.

Vegyes tartalmu heti lap.

Megjelenik minden vasárnapon.

Előfizetési feltételek:
helyben házhoz hordva vagy
vidékre postán küldve
egész évre 4 frt.
félévre . . . 2 frt.
negyedévre 1 frt.

Hirdetmények díja:
3 hasabos petit sorért, vagy
ennek helyéért 5 kr.
Bélyegdíjért külön 30 kr.

Nyilttér sora 15 kr.

Karoljuk fel a honi ipart.

Őszintén megvalljuk, hogy mi a monarchiánk és Románia között folyamatban levő vámháborúnak örvendünk, mert ennek következményei hazarésztünk lakosságának túlnyomó részére határozottan előnyösek. — Ugyanis, mióta a romániai gabona, szarvasmarha, sertés vámentes beözönlése megszűnt, gazdasági termékeink ára észrevehetőleg emelkedett s így gazdaközönségünk helyzete javult. Mikor pedig az Erdély hazarészi gazdák helyzete javul, akkor lakosságunk kilencztedrészének helyzete javul, mert Erdély főleg földműveléssel foglalkozó országrész. Gazdáink helyzetének javulása maga után vonja kisiparosaink helyzetének is javulását. Ugyanis, ha a gazdaembernek pénze van, akkor az iparosokkal dolgoztat és nekik fizet, mert van miből, ha pedig nincs pénze, természetesen nem dolgoztat és nem fizet.

Az a körülmény, hogy piacainkon most is lehet 90 krajczáron egy véka tisztabuzát megvásárolni, állításunk ellen nem bizonyít semmit, hanem bizonyítja azt, hogy nálunk vannak olyan gazdák is, kiknek kedvök telik benne, ha gabonájukat poton áron elvesztegetik. Mert ugyan mi szükség van arra, hogy gabonánkat Erdélyben most poton árért adjuk, mikor ha tisztességes áron tartjuk, azt is megadják érte a vásárolni szándékozók, mert kénytelenek megadni!

Erdély átlag semmivel sem termel több gabonát, mint a mennyire neki magának szüksége van, így tehát ha a romániai gabona beözönlése ellen védve van, módjában áll gabonájának tisztességes ár szabni meg, mely Erdély legtöbb piacain legalább is megközelítőleg olyan magas mindig lehetne, milyen magasán Budapesten áll.

Igaz az, hogy az erdélyi kisiparos polgár akkor örvend, ha a tisztabuzának vékáját legalább

1 frt 50 krral és a kukoricának vékáját 1 frt 20 krral fizeti, és nem akkor, mikor a gabonát poton áron vásárolhatja be, mert mikor a gabonának ára van, akkor az ő ipara is megy. — A vámháboru tehát nemcsak mezőgazdasági viszonyainkra, hanem kisiparosaink egy jó nagyrészére nézve is előnyös. Téves alapon nyugszik tehát az a hirtelenség, hogy a Romániával folyamatban levő vámháboru Erdély iparát megsemmisíti.

Hogy néhány határszéli város és község ipara szenved a vámháboru következtében, az fájdalom, igaz. Az is igaz, hogy iparunk épen ezen pár határszéli városban fejlettebb s fejlődését a Romániával eddig fennállott üzleti összeköttetéseknek köszönheti. Ugyde ezen a bajon segítnünk lehetséges. Miután a brassói és sepsiszentgyörgyi szövögyarak olyan szövögyeteket bírnak előállítani, melyek mérsékelt igényeinket kielégíthetik, minőségük pedig határozottan jó, tekintünk hazafias kötelességünknek honi iparunk ezen ágát felkarolni s pénzünket ezért s nem az idegen országok szövögyeteiért adni.

Ezen eljárásunk által hármass ezélt érünk el. Elérjük egytelőt azt, hogy pénzünk a hazában marad, másfelől, hogy honi iparunk fejlődik, erősül és végül mi — kikre előnyös a vámháboru — segítünk, a minthogy kötelességünk is segítni azon polgártársaink helyzetén, kiket ez a háboru tagadhatlanul sujt.

Csináljunk tehát egy erős közvéleményt annak érdekében, hogy szükségünket, a mennyire csak lehetséges, honi iparunk termékeivel fedezzük. — Mondjuk ki, hogy ezt tennünk hazafias kötelesség. Mondjuk ki, hogy azon szövögyetkereskedéseinket, melyekben a honi szövögyetek nem találhatók, elkerüljük s csak azokat látogatjuk, melyekben a

vásárolni szándékozó ilyen fajta szövögyeteket is találhat.

Másfelől szövögyáraink is lessék el a mi ízlésünket s igyekezzenek ennek megfelelő, jöminőségű szövögyeteket előállítani s ezekért olyan árt szabni meg, mely ugy az eladóra, mint a vásárlóra nézve egyaránt méltányosnak mondható.

Alsófehérmegye közgyűlése.

— Augusztus 10. —

A törvényhatóságok szervezésére vonatkozó 1886. évi XXI. t.-cz. életbeléptetése végett b. Kemény Kálmán főispán elnöke alatt szép számmal gyűltek össze a szorgos munkaidő daczára a bizottság tagjai, kik 2 1/2 órai idő alatt terjedelmes munkát végeztek.

Részletesen megállapították a „közgyűlési ügyrendtartást”, melyben el lett határozva az is, hogy a főispán, alispán és főjegyző akadályoztatása esetében a gyűlés elnöke az árvaszéki elnök legyen.

A „tisztviselőknök, segéd- és kezelő személyzet tagjainak adható szabadságidő” kérdésén kívül szintén szabályrendelettel lett megállapítva, hogy a betegség, avagy szellemi bántalom miatt egy évnél tovább akadályozott tisztviselő, segéd- vagy kezelő személyzeti tag nyugdíjat, ha pedig még nyugdíjképes nem volna, végkielégítést nyerjen. És végül megállapították a terjedelmes „szervezeti szabályzat” is, melyet — valamint a többi szabályrendeleti javaslatot — az állandó választmány a megyei főjegyző által részletesen kidolgozott javaslatok alapján készítet elő. — Kisebb érdekű községi ügyek letárgyalása után Budapest főváros meghívására, Budavár visszavételének kétezázados évfordulója alkalmából rendezendő ünnepélyekre képviselőül főispán ő mlta vezetése alatt Zeyk Gábor, Török Bertalan főjegyző, dr. Kovács Ödön, Kovács Gyula és ifj. Gáspár János választottak meg, — végül Borsodmegye közönségének a Janszky-ügy alkalmából a képviselőházhoz intézett felirata került tárgyalás alá. A sok izgalmat okozó ügyre vonatkozólag az állandó választmány a következő határozati javaslatot terjesztette elő:

„A megye bizottsága mély sajnálattal és megdöbbenéssel vesz tudomást azon eseményekről, melyek eredményeikben hazánk polgárai és a közös hadsereg között

TÁRCZA.

Egy bibliakiadó magyar ember viszontagságai ezelőtt 200 esztendővel.

(Vége.)

Tótfalusi Kis Miklós a külföld előtt mint nyomdakészítő is akkora hírnévre emelkedett, hogy a megrendeléseknek alig tudott eleget tenni. A magyarrá fordított biblia kinyomatása után két év alatt tizenötezer forintot keresett, mi azon időkben sok pénz volt. A németországi fejedelmek egymással vetélkedtek, hogy őt nyomdakészítőjük és nyomdászokul megnyerjék, s az ő általa készített és tökéletesített nyomda kezelésébe a magokat ezen foglalkozásra szánt egyénékből néhányat bevezessen, de ő a legkeesegetőbb ajánlatokat is visszautasította, mert felbredett lelkében leközűdhetetlen erővel a honvágy. Nyolcz évi távollét után visszavagyott szülőföldére Erdélybe, hogy az édes otthon kebelén fáradsalmait kipihenje s bibliáit magyarajku hitsorsosai között forgalomba hozza.

Ezerhatszáznyolczvanhétben összepakolta tehát bibliáit, zsolotárát, számszerint 11700 darabot, melyeknek egyrésze dízes aranyos kötésbe volt foglalva s együtt mintegy 40,000 forint értékét képviseltek. Ezek mellé pakolta számos nagybecsű könyveit, melyek az akkori világirodalom legbecsesebb termékei valának s melyeket sok utánjárással és nagy költséggel szerzett össze; így tehát utrakelt egy nagy könyvtárral, melylyel szekerek rakodtak meg s elindult Erdélyfelé, haza.

Elképzelhető, hogy ekkora pakkal, az azon korbéli kezdetleges közlekedési utakon és közbiztonsági viszonyok között, mekkora fáradságába, költsékezésébe és nyugtalan-ságába került megtenni a mintegy 400 mérföldnyi utat amsterdamból Erdélybe. Mennyi vesződése volt a fuvar-

ral, mert ládait számtalanszor le kellett pakolnia s kieserült fuvarszekerekre mindannyiszor újra felpakolnia. Ez így ment hónapokon keresztül.

De e mellett más nehézségekkel is meg kellett küzdeni. Utjában félreértésekkel, nem egyszer veszélyes támadásokkal találkozott. Ezek közül egy esetet itt elbeszélünk.

Utját Lengyelországon keresztül folytatta. — Ezen országon utazása közben egy hatalmas lengyel oligarcha feltartóztatja. Kis Miklós könyvjástromát a lengyel betűzni kezdőn, szemébe ötlök az abban olvasható eme bejegyzés: „Aranys Bibliá”. Ezen bejegyzéssel az volt jelezve, hogy melyik ládában hány aranyos kötésbe foglalt biblia van elhelyezve

A lengyel ur az „Aranys Biblia” helyet ezt olvasta: „Arianus Biblia”. Nem kellett egyéb a lengyelnek. Azonnal elhittette magával, hogy a keresztyén egyház ellen irányuló egy veszélyes merényletnek jött nyomára! — Ugyanis ezen ember az erdélyi arianusok részére szállít bibliákat, ő tehát a keresztyén egyház érdekében eszelepszik, ha ezen veszélyes embert letartóztatja és bibliáit lefoglalja.

Kis Miklós eléggé igyekezett felvilágosítani a lengyelt, hogy ő nem arianus, bibliái sem arianus bibliák, hanem „Aranys bibliák”. Ez a szó „aranyos” egy magyar szó s magyar nyelven a díszítés fogalmának egy részét fejezi ki, így tehát tévedés van a dologban. De a lengyel nem tágitott. Kis Miklós szállítmányát lefoglalta s a kiadásról még hallani sem akart.

Kis Miklós elment Varsóba. Ott panaszt emelt a király előtt. Ez sem használt. Folyamodott Apaffy Mihály erdélyi fejedelemhez, kérve, hogy érdekében a lengyel királyi udvarnál lépjen fel. A fejedelem fel is lépett, de

* Tudvalevőleg Arius, alexandriai presbyter a Fiúnak az Atya mellettli alárendeltségét tanította. Ezen tant az egyház a niceai zsinaton 316-ban elítélte s követőit üldözés alá vette.

ez uton sem boldogult, mert a lengyel oligarcha még a lengyel király rendeletére sem bocsátotta ki.

Szegény Kis Miklós most már azt hitte, hogy bibliái ott vesznek, s ezzel élete javarésznök minden törekvése semmivé lett. Hogy letartóztatott könyvtárát rendes uton visszakaphassa, arra gondolnia sem lehetett többé. Kimondhatlan fájdalom vett erőt rajta s ezzel a fájdalommal lelkében számlálta bibliákkal telt ládái mellett a lassan muló napokat és heteket.

A reményt azonban nem adta fel. — Bizott Isten szabadító kegyelmében, mely el nem maradhat, főleg azért, mert ő az Urnak dolgaiban fáradozik szorosabb értelemben véve.

Reményében, bizalmában nem is csalódott. A mi után esengett, a szabadulás — különös uton ugyan — de megjött.

Rablóbandák állottak elő Lengyelországban, melyek egyes udvarházakra, klastromokra törvén, azokat kirabol-ták és felégették. A rablóbandák garázdálkodásai hovatovább mindig nagyobb mérveket öltöttek s a lengyel urakat rémület szállta meg. Azt hitték, hogy ezeket a magyarok bérelték fel és küldték rájuk, hogy Kis Miklós könyvtáráért elégtételt vegyenek.

Alkura léptek tehát Kis Miklóssal oly lépen, hogy letartóztatott könyvtárát neki visszaadják, ő pedig a magyarok nevében igérje meg, hogy hazájokra rablókat többé nem küldenek.

Tótfalusi természetesen mindent megígért, csak visszakaphassa könyvtárát s azzal valahára hazájába juthasson, pedig a rablóktól — mint írja — ő is ép úgy félt, mint a lengyelek, mert azok nem a magyarok által küldettek Lengyelországra, mint ott általánosán hitték.

Sok viszontagság után végre visszaérkezett szülőföldére Erdélybe. Kimondhatlanul boldognak érezte magát, hogy tervét megvalósíthatta s annyi fáradság, küzdelem

nélkülözhetlen egyetértésre nézve vészteljesek lehetnek volna; — de egyszersmind Felséges királyunk iránt érzett hűség s a magyar alkotmányhoz való ragaszkodása elválaszthatatlan érzelméből kifolyólag azon biztos reményét és ohaját fejezi ki, miszerint ő Felségének Magyarország irányában oly sokszor tanúsított kegyes atyai indulata és alkotmányos érzülete, — valamint kormányunknak bölcsességgel párosult hazafias magatartása lehetővé fogja tenni a felzúgult kedélyek lecsendesítését, hanem oly intézkedésekről és rendszabályokról is fog sürögösen gondoskodni, melyek képesek lesznek létrehozni és erősíteni a közös hadseregben azon szellemet, mely a míg egyfelől az alkotmány iránti hűségnek is biztosítékul szolgál, másfelől az Osztrák-Magyar-Monarchia léteérékeinek is legjobban megfelel.

Ezen javaslatot a közgyűlés egyhangulag elfogadta és határozattal emelve, jegyzőkönyvbe vétette. A gyűlés több tagját annyira érdekelte ez ügy, hogy nem bírva részletes tudomással az állandó választmány javaslatáról, írásban előkészített javaslattal jöttek a gyűlésbe, miután azonban a főjegyző által felolvasott javaslat — mint utóbb jelezték — teljesen megfelelt nézeteiknek, külön javaslatot nem terjesztettek be, hanem egyhangu hozzájárulásukat nem tejesztették ki a megye hazafias intelligenciájának köznezetét.

Miután a gyűlést igen tapintatosan vezető főispán ur az érdeklődők figyelmét megköszönte volna, a gyűlés ő méltóságát éltetve, eloszlott.

LEVELEZÉS.

Gyulafehérvár, 1886. aug. 12.

— „Associatiunea” gyűlése. — Borbándi óvoda mulatsága. —

A magyar társadalom mindég örömmel látja ily tesztetek és egyetek működését, melyek nemzetiségük művelődésének előmozdítását — a politika kizárásával — tűzik ki feladatukul.

A folyó hó 8. és 9-ikén Gyulafehérvárt megtartott erdélyi román közművelődési egyesület vándorgyűlése és az ez által rendezett mulatságokon megjelent nagyszámú magyar ajku közönség leginkább igazolja ezt.

Erdély minden vidékéről, sőt Romániából is jelent meg résztvevő, kik a különben nem oly élénk Gyulafehérvár városának valódi nagyvárosi színezetet adtak.

A legutóbbi nemzeti és nemzetközi ruhába öltözött tömeg hullámzott a város fő- és saterén fel és alá, kísérvé a kiványás városi közönség által; de a 8-án este a Hungaria szálloda nagytermében megtartott hangversenyen megjelent közönség igazán meglepő képét nyújtotta a változatosságának. — A körülbelül 6—700 embertől zsúfolott teremben a hőség kiállhatatlan volt; dacára ennek, a közönség a legutolsó számig kitarított.

S igazán élvezet volt hallgatni a Dima G. által vezetett nagyszabású theologiai énekharang-összhangzó és erőteljes hangon elénekelt darabjait, a Pípos Ilona zongora- és Pípos J. igazán kedves „A. Ciobanului” (pásztor-nóta)

és nélkülözés után hazájának bérceit láthatja, éltető levégőjét újra szivhatja.

Legerősebb és leghivebb támaszát az öreg Tofeus Mihály erdélyi püspököt* már nem találta életben. De életben volt még a más két hű pártfogója Dézsi Márton és Pápai Páriz Ferencz enyedi professorok.

A hazába visszatérte után legelső gondja volt ezen országoszerre tisztelt férfiakat felkeresni s erkölcsi támogatásukért hálás elismerésének kifejezést adni. Ugyanezen alkalommal az enyedi kollegium könyvtárát megajándékozta egy több nyelven nyomtatott (Polyglott) bibliával, melyet Angliában nyomtattak finom vékony papírra igen apró, de azért tiszta, könnyen olvasható betűkkel. Ezen biblia a könyvnyomdajárnak akkor valódi remek terméke volt s bámulat tárgyát képezte.**

Tótfalusi Kis Miklós Erdélyt nagyon elsomorító politikai helyzetben találta. Ezen ország államnállóságát ép az ő hazaérkezése idejében temették. Erdélynek az osztrák hadak általi végleges megszállása épen akkor volt folyamatban.

A megszálló sereg parancsnokai a szentesített szerződésnek dacára Erdélyben is mindent a mi magyar és protestáns volt, üldözöbe vették. Ezen üldözés keserűségéből bő mértékkel jutott ki Kis Miklósnak is, valószínűleg ép azért, mert az erdélyi kálvinisták részére magyarnyelven nyomott bibliákat hozott magával haza.

Adófizetésre, katonatartásra kényszerítették s minden más módon kesergették. De nemcsak a németek bántak vele kiméltlenül, hanem hasonló bánással illették hitsor-

* Azon időben Erdélyben püspök csak a reformatusoknak volt s ép azért a reformatusok püspökét „erdélyi püspök”-nek czimezték.

** Őt kötetből állott. Alakja kicsiny, hordozható. Bod Péter ezt így írja le: „Ez a biblia oly kicsiny hozdozható formában, kedves betűkkel, tiszta, vékony papírra nagyon nyomtatva, hogy akkor még az idegen Nemzetek is igen tudták s a mi Nemzetünk is már ma minden Editiók felett betsüllí”. Ez is elpusztult 1849-ben azon mintegy 30,000 darab könyvvel együtt, mennyire a Bethlen-félszék könyvtárát az 1849-ben bekövetkezett megsemmisülte előtti időkben közvetlenül becsülték.

czimű hegedűjátékát. Többször kellett Popsa I. nagyszabású tenitónak meglepő bariton hangján elénekelt darabjait ismételnie, s Alexandru Vazulnak Pípos Aurelia asszony izléses nemzeti costumében elszavalt a „Balcan és a Kárpátok” cz. költeményét freneticus tapsokkal fogadta a közönség.

Sehol politikai tendentia, sehol még csak rejtett politikai célzat sem, a mint ezt a görög keleti templomban a hangverseny megelőzőleg megtartott congressusi gyűlésen Baloga J. egyleti alelnök, orsz. képviselő megtartott beszédében ki is fejtette: „Czélünk csakis a román nemzetiség művelődése és a művelődés terjesztése; a politika egyetünkéből ki van zárva.”

Ezen gyűlésen Czíprariu elnök és Baloga alelnök ezen minőségükben újra megválasztottak.

A 9-én este szintén a „Hungaria” nagytermében megtartott jelmezball a fővárosi jelmezbálok mellett is megállanának helyét. A legkülönbözőbb szövesű és himzésű román nemzeti costum képviselve volt a bálon s a hölgyközönség szépsége tekintetében sem maradt hátra a mulatság.

A különböző román tánc után a rendezőség a szünet alatt a legérdekesebb és csak férfiak által tánczolható „Kaluzser” táncot járta el oly meglepő sikerrel, hogy az elismerő tapsok és éljenek valódi viharoként zúgtak végig a termen. — A tánc reggeli fél 6 órakor ért véget.

Jelen voltak a 8-diki hangversenyen: Tribusz kir. ügyész, Incze kir. alügyész, Mohay S. képviselő, Novák polgármester nejeikkel és még többen.

A 9-diki bálon jelen voltak: Mohay Sándor, Beke Antal kanonok, Incze alügyész, Basota törvsz. bír. Cirlea Mihály, Coseriu János, Olariu N., ügyvédek, dr. Erdélyi orvos (Szászsebes) és Kolbászi M. földbirtokos, mindnyájan nejeikkel. Baritiu román tudós, Kozma az „Albina” igazgatója, Baloga orsz. képviselő és Patitia Rubin ügyvéd nejevel.

Leányok voltak: a két Popp baronesse, a három Coseriu lány, Baresán Popovits és a bál királynőjének elismert Kolbászi M. birtokos sógornője Papin Zina Déváról.

A bált banquet előzte meg, melyen toasztot mondott Baloga orsz. képviselő I. Ferencz József Magyarország királyára, Kozma igazgató Gyulafehérvár városa polgárára. Beszéltek még Novák Ferencz, Patitia Rubin és többen.

Tizedikén a vendégek a legkellemesebb emlékekkel hagyták el a várost. —

S mintha Gyulafehérvár a mulatságokból már ki sem fogyna, folyó hó 11-én a gróf Teleky-féle ligetben mulatott mindenki a borbándi kisedővoda, tehát szintén culturalis czél javára rendezett nyári mulatságon.

A rendezőség 33 tagból állott, — képzelhető tehát, hogy elég látogatott volt a mulatság. — Az első négyes után a párok a liget melletti tisztásra vonultak, hol a szerénysége és kellemes modora miatt közkedveltségű Loyld tűzérhadnagy ur gyönyörű tűzijátékát produkálta a közönségnek. A taps és éljenből elég jutott ki a hadnagy urnak, kinek productioi meg is érdemelték a tetszés és nyilvánulásait.

A hintázók kedvéért hintát is állított fel a rendezőség. — A programmban hirdetett kutyafuttatás kutyák

sosai közül is némely irigyei. — Bibliáját kisebbitették, birtokát, melyhez nősülése folytán jutott, egy s más uton töle elfoglalták, német katonák által durva módon katonai őrnyakra hurozoltatták, szóval minden módon zaklatták, szomorították. Hatalmas pártfogói ekkor már nem voltak. A kik lettek volna, vagy már elhaltak, vagy a hazai viszonyok gyökeres átalakulásával hatalmuk és befolyásuk annyira aláhanyatlott, hogy irigyei, ellenségei zaklatásai ellenében őt megvédelmezni nem bírták.

Ezen zaklatások miatt annyira elkeseredett, hogy nem egyszer feltette magában, miként még el nem kelt bibliáit, másfajta könyveit, sajátkezűleg készített és rendezett nyomdáját s egyéb értékeségét eladja vagy megsemmisíti és elbujdosik számkivetésbe, idegen országba.

Majd egészsége bomlott meg végképen részint a sok fáradság és küzdelem, részint azon lelki rázkódások miatt, melyek őt az utóbbi években hazájában érték. Meghalt agyszélhűdés következtében 1702-ben márczius 22-én, 52 éves korában. Porai a kolozsvári temetőben pihennek.* Bibliái kiváló kedveltségben részesültek s hazánk akkori, felette mostoha politikai és társadalmi viszonya dacára is, nagy kelendőségnek örvendettek.

Bekövetkezett halála után irigyei őt ócsárolni megszüntek, a kik pedig benne azt a férfit ismerték fel és tanulták becsülni, ki kiváló szellemi tehetsége, vasszorgalma és kitartása, nemes ambicioja, önzetlensége, határt nem ismerő áldozatkészsége, seplőtlen jelleme által a magyar névnek a külföldön becsületet vívott ki, bibliája kiadása által pedig a magyar protestáns egyháznak megbecsülhetetlen szolgálatot tett: emlékeit tisztelőben megőrizték s nevét a kiváló érdemeket szerzett hazafiak sorába bejegyezték, megörökítették.

Sz—i F—s.

* Mint a „Kolozsvári Közlöny” folyó évi 178. számának hírvetésében olvassuk, sirkövet, mint temetői lo mo t, ott árverés útján eladni szándékoznak. Helyesen jegyzi meg erre vonatkozólag a „K. K.”, hogy ez az eljárás, ha megtörténne, a kegyelet arculatú lenne.

hiányában elmaradt. — Annál jobban és amerikaiakat is meglepő gyorsasággal sikerült a gyorsfényképezést. Másodpercznyi időre alig volt szüksége a gyorsfényképezésre Dékány Árpád fáradhatlan rendezőnek. Igaz, hogy a lefényképezett kisasszony pinésli alakban láthatta meg magát a képen, vagy orrot mutató gaminuak képzelhette magát; de a camera obscurára avanciozott Dékány-féle ezukorpiksistól rosszabbat nem is várhatunk. — A derült meglepetés különben oly általános lett, hogy vidámabb társaságot a mulatóknál alig képzelhetni.

A mulatság sikere különben kizárólag Teleky József szolgabíró, Kádár Miklós ügyvéd, Baranyai László és Dékány uraknak köszönhető.

Jelen voltak: Lukács László orsz. képviselő, Tribusz kir. ügyész, Incze kir. alügyész, Csegezy és Oelberg törvényszéki bírák nejeikkel, dr. Reiner Zsigmondné, Teleky szolgabíró, Molnár s. szbíró, Barcsay Miklós és Dékány E. nejeikkel. — Leányok közül: Binder Zseni Alvinczről, Dékány Margit Borbándról, Molnár Olympia, Szögyény Alvinczről, Reiner Ilona és Anna Gyulafehérvárról, Szalay Erzsébet Aradról és többen.

A társaság egy kissé vegyes volt, a mit a jótékony ezél iránti tekintetből el lehetett nézni. — Leginkább csodálkoztunk azon, hogy a hegyalja, Borbándot kivéve, képviselve nem volt; s általános feltűnést kellett, hogy a román mulatságokon jelen volt notabilitások ezen határozottan magyar kulturális czélú mulatságon meg nem jelentek.

Tövís, 1886. aug. 12.

Tekintetes Szerkesztőség! Becses lapja 29. és 31-ik számaiban, hol a magyarigeni temetkező egyesület ügyeit szellőztetik, igénytelen személyem is bele vonják a vitába. Éz fel hiv arra, hogy a nyilvánosság terén nem a tisztelt „kezelő urak”, hanem az olvasó közönség felvilágosítása végett szóljak. Vajha megszűnnének a temetkező egyesület „kezelői” mérges nyelveiket a távolban levő volt elnökük ellen használni. Elég jutott a nemtelen és aljas vádakból részemre, míg az egyesület vagyoni ügyét a kellő rendbe hoznom sikerült. — A t. „kezelő urak” védekezni akarnak a 29. számban megjelent tudósítás ellen. Sajnos, hogy nem képesek. Jól tették volna, ha egy oly egyénnel iratnak, ki a nyelvtan szabályait hiba nélkül tudja; mert így nem kinoznák az olvasó közönséget a sületlen, nyelvtani hibákkal teljes, semmit nem mondó néhány értelmetlen sor olvasásával. — De térjünk a dologra.

Azt állítják a t. „kezelő urak”, hogy csak egy lettem volt 1883-ban „főlnök”, hogy két polgár lett érettem kezes és pedig írásban! Erre válaszolnom röviden ez: hazugság. — Édes „kezelő urak”! Nézzék meg az 1883., 84., 85-ik évi jegyzőkönyveket, minden bizonytal meg fognak győződni, hogy sehol semmi kezességről szó sincs. Minden választás alkalmával mily hatalmasan küzdött tán éppen a „kezelők” egyrésze, hogy ne legyenek főlnök, és fájdalom, mindig nagytöbbséggel győztem a küzdők bánatára s magamnak terhére. Kellett-e ide kezesség! Ugy látszik nem igen forgatják, annál kevésbé olvassák a t. kezelő urak a jegyzőkönyvet; mert ha ezt tennék, nem állítanának oly badarságot. Hisz láthatnák onnan, hogy elnökségem előtt mint pénztárosot kívánt egy néhány oly egyleti tag tölem kezest, kik — magokból indulva ki — azt hitték, sőt állították, hogy az egyesület pár száz frjtát, mi mellesleg mondra papíron volt, szőbre rakom s boldog jövendőt alapítani tanító hivatalomtól megugrom. — Szegény egyesület! mennyire meg lettél volna károsítva egy csomó igénytelen köztvény elzsebelése által! Lett volna mit fizessenek a kezesek! — Azt hiszem, hogy a mostani „kezelők” egyrésztől inkább lehetne kezest követelni, de azt az egyesület nem teszi. Megbizik bennök, mert a fő, a pénz jó kézben van; csak az elnök és alelnök járjanak el az egyesület egyéb ügyeinek rendezésében szabály szerint.

Vádolva voltak a t. kezelő urak, hogy a bor eladás és bevésnél „tetteges kiszámítást” használtak. Erre ők azzal felelnek, — mert az igazságot másképp nem tudják elfedni — hogy „a volt főlnök perben van a mostani pénztárossal és a pénztáros károsodni fog.” Igen! perben vagyok s abban is leszek mindaddig, míg a t. pénztáros ur ki nem mutatja, hogy bevette-e a 13 frt tőke és 1 frt nyugtakönyv árát a mult évi számadásba? A midőn ez megtörténik két tanu által láttamozott iratban, az én követeléselem leróásával azonnal kifizetem. Sokszor felhívtam a t. pénztáros urat a végleges elszámolásra és soha sem tette; én meg pedig levett kalappal senkit, annál kevésbé őt és „kezelő urak” egyrészt nem kérem soha és soha. Nem 13 frtot, hanem csak 10-et kellene elszámolnom, de az egyesület károsodását nem akarva, kieszközöltem az elbíralt 3 forint kamatot is. Hogy hogy? mindnyájan tudják, mert a választmányi gyűléseken sokszor bejelentettem. — Ez az ügy miképpen állása.

Most még csak pár szót a t. kezelő urakhoz.

Hosszas és többszöri gyűlésezés, választás után kezelvek levének. Munkálkodjanak egy akarattal az egyesület gyarapodásáért. Hisz jól tudják (!) mily szükséges az ott ama parányi szegény magyarságnak. — Tartsanak össze, tartsák meg a törvényt. Tegyenek meg mindent az egyesületért, de ne hirdessék oly hamar munkásságuk eredményét. Várják, míg több sikert mutathatnak fel. Oh, hiány-

szor hirdethetünk, míg kezelők voltunk, dokra minket méltán kissebités — ha an egyentől jönni tud eselekszik. Megboos

Tudom, hogy domással a megjel kozom czikkemben.

Isten virágoz „tetteges borvásárl

— Gazdaság

Ebben a mel létben” egy sós ve esendjében, de ha mindent, siet anna

Innen-onnan ban megjelent, nem időszerű, jelen lev

Ha az ilyen gát a gazdakörökbe taltakat és hallotta sokat eleget.

N. ur az ü tiszteséges tö me gabonája volt s ma azon van, hogy a nája, mint most va megy s a szőlő ve s így Isten tudja ros napok felett, darabig csak hall menet csendesen g

bár nem voltam eg frt nyomta a balzs dom az ilyeneket benyulok a kis lánj t o s o s van benne

Van 8 hete, neki a fellegek viz ket, melyek a nag szegény mezei virág

A kanizsai t egy fehér arcu napra, egy-egy ze egy profan jelenet érdemes róluk bes

Még a tüzölt midőn egyikök azt megleben, ha az e

Ad vocem o oltóság újra szerve nem választanak Ugy dukál.

Az egész vá nasz a ros, illetve legség még az ál gamról tudom — a ként, hogy dolgoz magukat, miért

Egy mulats s egyszersmind el kesztő ur tölem keszt helyi, sem e egy leveleben „homo proponit,

Igy volt: F ságomat s szánd hazánk felséges nem készültem csendes reggeli s egy elnöki uk vagyok még egy szabadság s ziv

Nesze nek maradt a tervez mely ithonn re szívvél, fájó lélek az, hogy én mo lamelyikében log fenn az irodáb maradtak el az igazvolta felett s ha nem, ugy

Hanem jö Nagy a m számos szép ép san emelkednek nének. Hanem életjelt adni m kaka a tóban.

Megenged ily semmi tart

ször hirdethetünk volna mi is „boros edény“ vásárlást, míg kezelők voltunk, de ezt nem tettük. Hagytuk az utódokra minket méltányolni, és lássák, méltánylás helyett kissebités — ha annak vesszük — ér. Az a jó, hogy oly egyéntől jönni tudom, ki nem tudja és nem tudja mit cselekszik. Megboesátok neki.

Tudom, hogy a „kezelők“ nem mindenike birt tudomással a megjelent cikkről, — azokról én sem nyilatkozom cikkemben. Ezt felvilágosításul.

Isten virágoztassa az egyelet s őrizze vezetőit a „tetteges borvásárlástól“ ezután.

Kiss Elek,
áll. tanító, volt főnök.

Nagykanizsa, 1886. aug. 11.

— Gazdasági apróságok. Általános panasz. —

Ebben a meleg időben legnagyobb jó, itt e „földi létben“ egy sós vekni s egy pohár sör a „Zöldfa kert“ esendjében, de ha az embert kötelesség hívja, odahagy mindent, siet annak eleget tenni.

Innen-onnan egy hónapja már, hogy levelem e lapban megjelent, nem leszek tehát tolokodó, de tán éppen időszert, jelen levelemmel.

Ha az ilyen magamfajta szegényember befurja magát a gazdakörökbe — csupán csak azért, hogy a tapasztaltakat és hallottakat szellőztesse — hall ott sopánkodásokat eleget.

N. ur az újján számítgatja, hogy tavaly ilyenkor tisztességes tömeg — nem tudom hogy érti e szót? — gabonája volt s már harmadik sarjút kaszálta. — B. ur azon van, hogy a tavaly két gazdának volt annyi gabonája, mint most van tíznek, — a harmadik plane tovább megy s a szőlő vesztése felett zengi kinos jeremiádjait, s így Isten tudja meddig, de a pénz felett, a rossz világ, rossz napok felett, egynek sem jut eszébe siránkozni! Egy darabig csak hallgatom, de azután odahagyom őket, s menet csendesen gondolkozom én is, hogy tavaly ilyenkor, bár nem voltam egyéb, mint „okleveles semmi“, mégis 36 frt nyomta a balzsebemet, s most? — ej, minek is mondom az ilyeneket el — csendesen dudolom az uton: „Ha benyulok a kis lábim zsebébe, Hej, de kevés egy hatóság van benne“ — de tovább nem!

Van 8 hete, hogy földünk szomjazik s nem adnak neki a fellegek vizet. Szánom az utakat, szánom a réteket, melyek a nagy szárazságtól megfeszültek, hát a szegény mezei virágok? bizony az ok sorsuk sem irigylendő!

A kanizsai társas életbe is beütött a krack, mintha egy fehér arcu félbeteg nő volna, nem mer kijönni a napra, egy-egy zeneestély van naponként, de azoknak is egy profan jelenet olyan brutális háttér ad, hogy nem érdemes róluk beszélni.

Még a tüzoltók is felhagytak a szabadgyakorlatokkal, midőn egyikük azt indítványozta, hogy legjobb ilyen 23°-os melegben, ha az ember a saját szomját oltja.

Ad vozem „tüzoltók“, látom, hogy az enyedi tüzoltóság újra szervezte magát, szabad kérdezni, miért nem választanak a főparancsnokon kívül elnököt is? — Ugy dukál.

Az egész városban nyomasztóan megy keresztül a panasz a rossz, illetve kellemetlen időjárás felett, ez a melegség még az államnak is nagy kárt tesz, mert — magamról tudom — a hivatalba nem azért sietünk délutánonként, hogy dolgozzunk, hanem azért, hogy hűsítsük magunkat, miért ne „etiam cum vino“? Tehetjük.

Egy mulatságos dolgot beszéltek el t. olvasóinknak s egyszersmind ezáltal kijelentem azt is, hogy a t. Szerkesztő ur tölem az idén ne várjon sem balatoni, sem keszthelyi, sem egyáltalában furdói levelet, mint multkor egy levelemben ígértem, mert betelt rajtam is, hogy: „homo proponit, Deus disponit.“

Igy volt: Folyó hó 5-én kivettem 12 napi szabadságot s szándékom volt ez alatt okvetlen megnézni hazánk felsőes furdóját a Balatont s környékét; már csaknem készültem is utnak, midőn — oh végzet — 7-én csendes reggeli álmomból durva, hivatalos hang szólít fel s egy elnöki ukáz azt adja tudomra, hogy mivel nem vagyok még egy éves díjnak, hát nem illet meg semmi szabadság s sziveskedjek fölmenni dolgozni.

Nesze neked szabadság. Hiába sajnáltam, hogy elmaradt a tervezett utazás, hiába sajnáltam az időtöltést, mely ithonn reám várt, engedelmesskednem kellett s tört szívvel, fájó lélekkel felindultam a hivatalba s ugy történt az, hogy én most a helyett, hogy a balatoni furdók valamelyikében lopnám s pusztítám az időt, pusztítom itt fenn az irodában a papírost s írom a sok árverést, és maradtak el az ígértem furdói levelek. Remélem ennek igazolta felett egy paránya sem marad fenn a kétségnek s ha nem, ugy mentve érzem magamat.

Hanem jövőre nem maradnak el.

Nagy a meleg, hanem azért nyűzség a sok munkás, számos szép épület alapkövét tették le az idén s oly gyorsan emelkednek a falak, mintha szellemkezek segédkezének. Hanem az egyletek, társulatok azok nem akarnak életjelt adni magukról, olyan csendben élnek, mint a kaka a tóban.

Megengejőnek t. szerkesztő ur és t. olvasóink, hogy ily semmi tartalommal levéllel kopogtattam be, de biz' azt

kell hinnem, hogy ez a nagy szárazság még csak a tehetőséget is kiöli az emberből, de majd a jövő levélig talán kapunk egy kis esőt s eső után még Minya bá is tudja, hogy jobban terem a gomba, már aztán akár bolond, akár ehető, majd kiválasztja ugy is a szerkesztő.

Emmanuel Győző.

A nagyenyedi dalkör marosújvári dal-estélye augusztus 8-án.

A dalkörnek négy évi fennállása óta ez az első kísérlete vidéken. — Az a terv, hogy a vidék nevezetesebb központjaival is megismertesse magát, nem új keletű, de mindig részint a koezkázattól nem tűrő pénzügyi helyzet, részint más kedvezőlen körülmények miatt nem volt megvalósítható. Ez alkalommal azonban mindenek felett az erkölcsi sikert tartván szembe előtt, még a deficit szomorú lehetőségével is szembeszállott. Az elért fényes eredmény, dúsán megjutalmazta bátorságát. Marosújvár és vidékének lelkes műpártoló közönsége ugy hála!ta meg, hogy még az időjárás szeszéjain is tultette magát, csakhogy érdekelttségét kifejezhesse. A liget fedett helyisége oly díszes és nagyszámú közönséget egyesített magában, a milyenre mostanság nem igen emlékeznek, azonkívül az egész liget tele volt az érdeklődő polgársággal. Az estély lankadatlan élénkség és feszült érdekelttség mellett folyt le. A dalkörnek minden darabjára zajos tapsokban és ujrázásokban nyilvánult az osztatlan tetszés és elismerés, minek folytán a műsort még három darabbal kellett megtoldani. — A hegedűn, fuvolán és zongorán előadott nagyszabású „trio“, valamint tisztelendő Fülel Lajos ur szavallata ép oly nagy tetszésben részesültek és nagymértékben emelték az est szellemi sikerét.

Az előadást táncz követte. Az előre elkészített jó hangulatnak természetes kifolyása volt a csapongó jókedv, mely a mulatságot mindvégig jellemezte. Nem mindennapi élvezet volt nézni a díszes hölgyközönség szemképrázató sorait. Ott voltak: Bartha Lajosné (Háporton), Biró Aronné (Sz.-Földvár), Blaska Gizella, Barabás Józsefné, Csuka Berta, Dancs Mózesné (Nagyenyed), Elekes Albertné, Elekes Viktorné (Gyulafehérvár), Fikker Irma (Háporton), Fogarasi Albertné (Nagyenyed), Ikrich Arnoldné, Imre Laura, Imecs Ilona (M.-Csesztve), Jancsó Gizella (Kolozsvár), Jancsó Lajosné, Juchó Ilona, Kerekes Mihályné (Nagyenyed), Kutják Mari, Lipner Jánosné, ifj. dr. Nagy Albertné (Nagyenyed), Nagy Lajosné (Nagyenyed) Lenk Lajosné, Nik Ferenczné (Deés), Pávai V. Mari, Pávai V. Kata, Pávai V. Anna (M.-Csesztve), Péterfly Mari, Steibel Emilia (Nagyenyed), Székely Ilona és Ida, Székely Jánosné, Ujvári Sándorné, Varga Józsefné (Nagyenyed), Veres Gyuláné.

Az estélynek egy másik, igen érdekes mozzanatát képezte a dalkör közveasorája, mely alkalommal a dalkör és közönség részéről többen adtak kifejezést azon örömlüknek, hogy Nagyenyed és Marosújvár közeledésének és együttérzésének egyik legbiztosabb zálogát éppen az ének-művészet képezi, mely legbiztosabban megtalálja a szivekhez vezető utat.

Nem mulaszthatjuk el, hogy a dalkör nevében itt e helyen is ne nyilvánítsuk legforróbb köszönetünket szives és hathatós támogatásukért nagyságos Juchó Ferencz, tek. Blaska Ubald, Veres Gyula, Csuka György, Vajna Miklós, Jovián Antal, Iváncsuk János és tisztelendő Fülel Szántó Lajos uraknak.

Az összes bevétel — a mint értesültünk — 20 és 30 kros jegyekből a 100 frtot jóval meghaladta. Ebből 20 százalék átadatott a ligetalap javára.

Egy jelenvolt.

CSARNOK.

A másnap.

— Uti naplómból. —

Marburg, 1886. augusztus hó.

Egy bekecsalji híres öreg pap azt mondta egy alkalommal nekem: „Öcsém! van vagy két oly remek prédikáció, hogyha előadás közben csak egy „s“-et is kihagyok belőlök: megsajnálom, visszamegyek s felveszem.“

Az én „Egy napi utazásom“-ra nem sűthető ugyan rá a remekség bélyege s nem is indulok oly könnyen szájalomra, mint a jó öreg páter, de azért hozzá hasonlólag kell hogy cselekedjem: a mit „Egy napi utazásom“-ból kihagytam, ezuttal fel kell hogy vegyem, mert különben képtelen vagyok a „folytatáshoz“ hozzákezdni s egy igen fontos és kiváló „másnap“ eseményt kellőleg indokolni.

A kihagyott és jelenleg a nyilvánosság színe előtt felvett „s“ az, hogy mielőtt lefeküdtünk volna, a csizmatakarító urnak azt a kemény rendeletet adtuk ki: reggel ha virad, ha nem, hét órákor költsön fel, mert nyolc órakor folytatni akarjuk útunkat!

Igy történt aztán, hogy reggel valami iszonyu puffogatásra ébredtem meg. Nagy álmosan azt hittem, hogy bizonyosan a francziák ágyui durrognak, kik már a Niederwaldot meg is rohanták s kezdtem erősen hálálkodni, milyen jó istenem, hogy én onnan az este eljöttem!

A mint a legjobban hálálkodom: ime, az ágyuzás egyszer csak megszűnik s hallom, hogy valaki czérnagangon mind csak mondogatja: „Es ist Zeit, es ist Zeit!“

Megismertem, a csizmatakarító ur bájos hangja volt.

Ez az idegen nyelven való költögetés eszembe jutatta, hogy édes atyám is, mikor gyerekek voltunk, jó paraszt-ebéd idején rendszeren e szavakkal állított be hálószobánkba: „Jam cantus est passer“, a mi a német költögetési formulával egyre megy ki, mert mindkettő azt jelenti, hogy „ideje a felkelésnek!“

Az ágyuzásra a kollégák is megöbödtek, de nekik egész más valami jutott eszökbé.

Egyenlő akarattal és ugranzon szempillantás alatt mindnyájan a cipőik után kaptak, hogy feltettség háborogtatónak sujták a fejéhez egy kicsit, de mikor éppen fel akarták azokat ágyok mellől ragadni, vették észre, hogy nincs cipő. miután éppen ok magok adták ki az este fénymázolás végett a csizmatakarító urnak. Csak még e keserű csalódás után emlékeztek arra, hogy hiszen az ajtó is be van zárva s meg a czélzott vad is künn az ajtó előtt van.

Ezalatt folyton sirta az ezüst hang: „Es ist Zeit, es ist Zeit!“ s mi végre, engedve a kéréshetlen sorsnak, mozgatni kezdtük testünket, mely ugy össze volt törve, mint a hurka-töltelék. — Most éreztük csak igazán a tegnapi nap diésőségének áldott maradványait.

A németek donnerwettereztek s keserves hangon nyögtek, hogy ok nem kelnek fel, nem jönnek Wiesbadenbe. Én meg csak egyre mondogattam: Menjünk . . . menjünk . . . menjünk! Hisz' majd a mozgással teljesen helyrejövnék, sőt egy idő múlva jobban fogjuk érezni magunkat, mint rendes körülmények között.

Tudtam jól, hogy ez idő nem ma lesz, de a maradás eszméjétől nagyon megijedtem, mert feltettem magamnak a kérdést: Idegen föld fia! ha utközben már is vonaglásban szenvedő zsebedből hirtelen kifogy a szussz, ugyan mit fogsz csinálni?

Erősen el voltam határozva, hogy egyedül is megyek s ott hagyom a pihenés után éhező és szomjuhozó németeket. Azonban az egyrebiztatások megtették a kellő hatást. Az egyik studens hirtelen leszőkött az ágyból s beeresztette az ajtón a még mindig ott regnáló urat, ki egy megterhelt állatként hozta a vállá, karja és nyakára felakasztott cipőket.

Mikor a jó embert ennyire megterhelve és lefogalva láttam, ilyforma kérdést koezkázattam meg: ugyan, mondja csak, mivel ágyuzhatott olyan féltelenül?

— Kérem alássau, — felelte nyílt képpel — én nem ágyuztam, csak az egyik karomon levő három pár cipőt érintgettem néha-néha az ajtóhoz, mert lábaimat, ajtókímelési szempontból nem akartam használni.

Ez őszinte felfedezésre szemeim önkénytelenül is a jó ember karjaira tévedtek, de minő nagy öröm! cipőim tet nyakába akasztva pillantottam meg, a miből biztosra vehettem, hogy azok az ostromban nem vettek részt s valószínűleg épségben is maradtak. Különben a többieknek sem történt semmi nagyobb bajok, mint hogy a fénymáz kissé lesurrolódott szélükről, de e hibát a mester kész volt azonnal helyrehozni, lévén belső zsebében kefe és fénymáz.

Daczára azonban ennek, azt gondoltam, hogy valamelyik studens a cipőkímelésért legalább egyszer szives-ségből nyakonfelejt, de ezt ugylátszik ő is gondolta, mert illő távolságban maradt mindíg.

Legnagyobb szerencséje mégis, azt hiszem, az volt, hogy a figyelem gyorsan elfordult róla s egy sokkal nevezetesebb tárgyon nyugodott meg.

A kollégák valamelyike egyszer csak félrevonta a függőnyt az egyik ablakról s a külvilágról azt a jelentést tette, hogy az idő nagyon szomorú s a fellegek a legfinomabbul szítálnak.

Az első kérdés az volt most, mely egyszerre mindnyájunknak ajakára tolt: kinek van esőernyője? Kisült, hogy egynek sincs, mindenik csak egy csupasz páczával rendelkezik.

Elkezdtünk aztán erre javszékelni, szidtuk magunkat a gondatlanságért, de másfelől mint mentőcsolnakba kapaszkodtunk ama tényálladékba bele, hogy mikor hazulról elindultunk, nagyon szép idő volt s ki hitte, hogy így megsufoljon! Ezzel be kellett hogy érjünk.

De nem, nem! Mert közbeszólt a csizmatakarító ur is, ki ezideig az ajtó sarkánál vonta meg szerényen magát s eme szókkal vigasztalt minket: Jaj, uraim, most még csak istenfizesse, de az éjjel olyan dörgés, villámlás és záporos volt, hogy a házi kisasszony még a reggel is alig merte kidugni a paplan alól fejét!

— Hát maga, szerencsétlen ember, még mindig itt van? — kiáltott rá az egyik öltözködő studens. — Menjén és lásson dolga után, ne lopja itt a mi kontónkra a napot! (Bölcsen elhallgatván, hogy mi abból, ami a kisasszonyt ugy megijesztette, egyetlen jottát sem tudunk).

A csizmatakarító ur nagy hirtelen eleblábol s a felöltözködés végre újabb donnerwetterezések között valóság-gal végbe ment. Baesut mondtunk a kedélyes hálósobának s bevonultunk az étterembe reggelizni, egyre mondogatván még ott is: Megcsufolt biz' az idő! Esőernyő! Esőernyő! . . .

Kiss Sándor,

(Folyt. köv.)

VEGYES HIREK.

— Az E. M. K. E. megyei választmánya folyó hó 17-én gyűlést tart. Kérletnek a t. tagok mennél számszerűbben megjelenni.

— Kolozsvárt e hó 29-én fog megtartani az E. M. K. E. nagygyűlése, melyre az ország minden részéből nagy számmal fognak a tagok megjelenni. — A gyűlés vonzerejét rendkívül emeli különösen vidékiekre nézve azon körülmény, hogy Blaháné az egylet javára fel fog lépni.

— Az E. M. K. E. Nagyenyed városi körének tagjai tisztelettel kéretnek, szíveskedjenek az 1885. és 1886. évre esedékes tagdíjaikat egyleti pénztárnok t. Erőss István úrnál annyival inkább igyekezzenek befizetni, mert a folyó hó 29-én Kolozsvárt tartandó központi közgyűlésen részt venni akaróktól az 1885. és 1886. évi tagdíjak befizetésének kimutatása követeltek. Nagyenyeden, 1886. aug. 14. Dr. Bartók György, jegyző.

— A nagyenyedi műkedvelő társulat ma, vasárnap délután 6 órakor a városház nagytermében zártkörű körrestélyt rendez a következő műsossal: 1. „Ouverture a Portici“-némből, zongorán négykézre előadják Vince Dánielné és Bocz Irma. — 2. Magyar népdalok, éneklő Nagy János, zongorán kíséri Grün József. 3. „Serenade“ Kummertől, hangszer trio, előadják dr. Nagy Albert, Weinrich Frigyes, Grün József és Varga József. 4. „A szellemdús hölgy“ vigjáték 1 felv., írta Berezik A. Személyek: Jenő János Lajos, Szellősy Ilona Graif Erzs. Bella Bodola Zsigmondné. — Belépti jegy ára 30 kr.

— Színelőadás. Szent István napján a helybeli műkedvelő társulat játékonnyelű nyilvános színelőadást rendez. A „Port a szemében“ című 2 felv. vigjáték van előadásra kitűzve, melyből már szorgalmasan folynak a próbák. A gyakorlott régi tagok mellett sok új tag is lép ez alkalommal a világot jelképező színpadra, hol bizonyára derekasán fogják megállani helyüket. — Előre is felhívjuk a műpártoló közönség figyelmét ez előadásra.

— A nagyenyedi ref. egyházmegye házassági törvényszékének folyó évi aug. 30-án a délelőtti órákban ülése leendő Gerenden.

— Az alsófehérmegyei közigazgatási tisztviselők, községi és körjegyzők nyugdíj-alapja javára a marosújvári műkedvelő társulat folyó hó 18-án, szerdán színelőadást rendez Marosújvárt a nyári szinkörben, mely alkalommal Bartfay Antal 4 felvonásos, énekes népszínműve: „Csécse Panna, vagy: magyar fiúk Boszniában“ kerül színre ez évben másodszer. — Felülírtak az említett célra köszönettel fogadtatnak és hírlapilag nyugtáztatnak.

— Jégverés. Mindszentbenedek, Alsógárd és Kozslárd alsófehérmegyei községek határát közelebről elverte a jég s a szőlő- és töröküzetermésben érkező kárt tett. Ugyanez alkalommal a villám Kozslárdon lesújtott s egy embert a mellette levő borjuval együtt leütött.

— Magyarigiből írja levelezőnk: A „Közérdek“ 32. számában olvastam, hogy Nagyenyeden a műkedvelő társulat újból megkezdte működését. Szerencsés vagyok én is azon örömdetes tudósítást közölni, hogy a hegyalja sem akar e tekintetben hátramaradni, a mennyiben itt is el lett határozva, hogy Magyarigiben is egy állandó műkedvelő társulat fog szervezteni, még pedig állandó színpaddal, s ennek javára közelebről egy műkedvelői előadás fog tartani. Erdemesnek találom fölemlíteni, hogy ezen eszme megtestesítésében egynehány fiatal hölgynek a hegyaljáról kiváló érdeme van, kikről igazán elmondhatni, hogy a hazának méltó leányai. Ide is írom neveiket, hogy tud-

hassák többen, hogy a hegyalja mily gyönyörűekben bővelkedik. Azon fiatal hölgyek: Köblös Johanka, Köblös Erzs. Szöllősi Berta, Lukácsffy Irón, Szöllősi Máli, Borsos Irma, Szöllősi Ida. — Még az aratásról vagyok bátor fölemlíteni, hogy itt Magyarigiben az, valamint a cséplésnek is nagyrésze befejeztetett. Az aratás eredménye közepesen jól felültött ki; kalangyája a tiszta búzáknak 3-4 litervékát eresztett, a rozsnak kalangyája többet is. r. l.

— A székásméti fiatalság mult hó 25-én a kultur-egylet javára egy vig, kedélyes juliaist rendezett. Kár, hogy az idő változatossága miatt nem sokan voltak, de a kik daczoltak „Jupiter Pluviussal“ s elfjöttek, jól mulattak a szent ezél érdekében s egy kellemesen eltöltött napnak emlékével távoztak. A rendezőség mindent elkövetett, hogy ne csak erkölcsileg, de anyagilag is minél szebben sikerüljön, de a gyakran változó idő nagyobb reményeinket meghiúsította, mégis a felülírtakból lehetett juttatni a szent ügy oltárára is. Köszönet érte a t. felülírtaknak. Midőn a tiszta jövedelmeit 11 frtban a tek. szerkesztő ur kezébe küldjük, kérjük juttassa e csekély összeget a mi szent oltárnak: az E. M. K. E. javára. — Jegyeiket megváltották: Péterfy Gyula körjegyző 3 frttal, Balogh János, Ferencz Alajos, Szombaty László, Sipos József, Dobolyi

József, Péterfy Albert, Márk Arpad, Grün Adolf 2-2 frttal. Pap Ferencz, Dobolyi Sándor, Kászonyi Lajos, Tóth Kálmán, Szilágyi János, Labonez N. urak 1-1 forinttal. Pókafalva, 1886. aug. 7. Dobolyi Zsigmond, pénztáros. (A beküldött összeget az E. M. K. E. pénztárába közönettel átszolgáltattuk. Szerk.)

— Brassóban e hó 17-én egy hétig tartó ünnepélyek sora nyílik meg s az ott levő társulatok egymással versenyeznek, hogy a város előhaladását anyagi és szellemi téren a legelőnyösebben mutassák be a vendégeknek. — Kiemelendő pontot fog képezni a városban készült ipar-cikkkeknek gyűjteményes kiállítása.

— A budapesti állami közép-ipartanodában a beiratások folyó évi szeptember hó 1-5-ő napjától 10-dik napjáig tartatnak; a tanulóknak a beiratásnál szüleikkel vagy gyámjaikkal kell megjelenniük.

FELELŐS SZERKESZTŐSÉG:

Dr. MAGYARI KÁROLY

SZILÁGYI FARKAS TÖRÖK BERTALAN

Kiadó-tulajdonos WOKÁL JÁNOS

Árlejtési hirdetmény.

Alsó-Fehérmegye közigazgatási bizottsága folyó évi július hó 14-én tartott ülésében 558 és 584. sz. alatt és folyó évi augusztus hó 11-tartott ülésében 648 és 649. szám alatt kelt határozatával a következő munkákat ugymint:

1. Vizakna városában 260 folyó méter hosszú kövezett csatorna készítését 417 forint 50 kr és ugyanott egy átereszt felépítését 352 frt 08 kr.
2. A Nagyenyed-torockói uton Nagyenyed város határán egy faátereszt építését, a szükséges faanyagok Nagyenyed város által leendő kiszolgáltatása mellett 130 frt 13 kr.
3. A Nagyenyed-esombord-háporton-szászvárosi uton 12 műtárgy, illetve átereszt és hid újrapépítését 3339 frt 78 kr.
4. A Magyarigén-sárd-gyulafehérvári törvényhatósági uton Sárd községében a Deutsch-féle fogadónál levő hid újrapépítését 555 frt 93 kr költségösszeggel engedélyezte.

Ezen munkálatok foganatosításának biztosítása céljából a fent írt sorrend szerint az 1886. évi augusztus hó 28-ik napjának délelőtti 9³⁰, 10, 10³⁰ és 11 órájára az alsófehérmegyei m. kir. állampénztári hivatal helyiségében tartandó zártajánlati és szóbeli versenytárgyalás hirdettetik.

Versenyezni ohajtók felhivatnak, hogy ezen munkálatok végrehajtásának elvállalására vonatkozó, az engedélyezett költség után számítandó 5%-nyi bánatpénzzel ellátott zárt ajánlataikat a kitűzött időköz az alólírt hivatalhoz annyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezett írásbeli ajánlatok figyelembe nem fognak vétetni.

A vonatkozó műszaki műveletek, általános és részletes feltételek alólírt kir. építészeti hivatalnál a rendes hivatalos órákban naponként megtekinthetők.

Az alsófehérmegyei kir. államépítészeti hivatal

Nagyenyeden, 1886. augusztus hó 13-án.

K ö n y v n y o m d a

Wokál János
könyvárus és nyomdász Nagy-Enyeden.

Ajánlja jól berendezett

KÖNYVNYOMDÁJÁT,

mely egy egész új nagy gyorssajtóval és a hozzá megkívántató betűkkel van ellátva; elvállal mindennemű és nyelvű könyvek, bármiféle rovatos iverk, körlevelek, árjegyzékek, számlák, nász-, gyász- és vigalmi jelentések, név- és meghívó jegyek, tánczrendek, gyógyszerári jelzetek, barom-utlevelek, vásár-czédulák, hirdetmények, bármily nagyságu falragaszok, — szóval minden e szakmába vágó munkák izléses kiállítását.

Különösen a kir. körjegyzők, megyei s városi hatóságok és a községi előljáróságok, valamint takarékpénztárak figyelmét bátor vagyok arra felhívni, hogy a hivatali szükségletre megkívántató nyomtatványok gyors elkészítésére s a legolcsóbb árszámításra különös szult fektetek. — A községi bíróságok részére szükséges nyomtatványokból raktárt tartok s azokból kis mennyiségben koncz számra is jutányos áron szolgállok. — Nemkülönben ajánlom

kölcson-könyvtáramat,

mely áll 3200 magyar és német könyvből. A beállítás mindennap megtörténhetik. A részvénydíj nagyon csekély. Vidéki olvasók előnyben részesülnek. Végül ajánlom jól berendezett

KÖNYVKÖTÉSZESEMET,

melyben mindennemű könyvkötői munkák, egyszerű, valamint arany metszésű könyvek, új diszmunkák felvállaltatnak, jutányos áron és gyorsan elkészítetnek.

K ö l c s ö n - k ö n y v t á r

Nyomatott Wokál János könyvnyomdájában Nagyenyeden.

Szerkesztői i
Nagy-Enye
A KIADÓHIVAT
hová
lap szellemi része
közlemények kül
Kiadóhivat
Wokál János könyvk
hová
az előfizetések és
bérmentesen küld
Kéziratok nem adatk

Előír

(B.) Majdnem mozgalmat észlelő hirtelen változó idgel végzi aratása vármegyék sűrűn feleljenek az új szerencsétlen Jans népgyűlésekre a m hogy Ő Felsége o csátott ki, a minőt ben lehet megérni természetudósok ünnepély, az E. D a brassói iparkial kiállítás s végül s vár visszavételene ges alkalmat nyu mire szive vagyva v

Nekünk erde küzdelmeink erde szükségünk van r gassanak és seg anyagi szükség, e az erkölesi támog tek vagyunk és e csekély erőt vagy teni, azért kíván keressük a rokonsz gazdaságunk term foglalják a piacoz majd, ha lehull a elvakult ellensége a történelem ham majd, ha nem le elnemzetietlenedé akkor e kiállítás munkának, a sz

T

A

Miről dal
A hír a
Keblem t
Alkalmas
Mit ének
Hogy lég
Szerelme
Vagy szí
Erény —
Ha él is
Csak győ
A látszat
Nemes k
Kevésre
De nem
Igen, ez
Ne nézd
Kegyet l
Öreg, ifj
S egy c

Hajlonga
Ki nem
Ne kérd
A mult
Mondják
Költők a